

Recente publicaties

Besprekingen / reviews

Katona S.K., V. Rough & D.T. Richardson 1993. A FIELD GUIDE TO WHALES, PORPOISES AND SEALS FROM CAPE COD TO NEWFOUNDLAND. Fourth edition, revised, Smithsonian Institution Press, Washington/London.

De vierde, herziene druk van deze veldgids is ook voor in walvissen geïnteresseerden aan deze kant van de Atlantische Oceaan de moeite van het vermelden waard. Niet alleen geeft de gids een overzicht van alle soorten walvisachtigen die ook in deze regio gezien kunnen worden, maar bovendien is de kwaliteit van de gids hoog. Behalve 22 soorten walvisachtigen, worden zes soorten zeehonden en de Walrus besproken. In een afzonderlijk katern, getiteld '*Bonuses for Whale Watchers*' komen bovendien de Reuzenhaai, Maanvis en Lederschildpad aan de orde. De gids is rijkelijk geïllustreerd met uiterst nuttige zwart-wit foto's. Vooral de foto's van Gewone Vinvis, Noordse Vinvis, Witflankdolfijn en Butskop zijn aangename verrassingen. Zoals zo vaak is er van de verschillende spitsnuitdolfijnen *Mesoplodon* spp. en dwergpotvissen *Kogia* spp. weinig geschikt materiaal behalve gestrande dieren opgenomen. De Potvis komt er, althans waar het gaat om bruikbare foto's van dieren in het veld, opvallend bekaaid vanaf, maar verder verdient het fotomateriaal in deze gids vooral lof. De tekst is niet beperkt tot veldkenmerken maar bevat veel informatie over voorkomen en ecologie van de dieren. Door de weinig strakke opzet van de tekst en de talrijke foto's is het niet altijd eenvoudig om snel iets op te zoeken. In het veld (dat wil zeggen in de regen op een deinend schip) is het geen geschikte gids om snel even te kijken of de rugvinnen in de verte kunnen worden herleid tot een bepaalde soort. In de luie stoel, voorafgaande aan een trip op zee, is het echter een voortreffelijk boek waar veel van geleerd kan worden. De gids geeft veel gedetailleerde informatie over de mogelijkheden tot het waarnemen van walvissen in het besproken gebied, zowel '*pelagic trips*' als locaties langs de kust, en is voor bezoekers van deze regio ongetwijfeld van onschatbare waarde. Waarnemers in het Noordzeegebied kunnen veel plezier van deze gids hebben en moeten maar voor lief nemen dat veel van de grote soorten alleen op de aangrenzende oceaan nog wel eens te zien zijn. CJC

Baker K. 1993. IDENTIFICATION GUIDE TO EUROPEAN NON-PASSERINES. BTO-guide 24, Butler & Tanner, London.

Bij het doorsnuffelen van deze al weer twee jaar oude BTO-gids werd referent heen en weer geslingerd tussen enthousiasme en teleurstelling. De gids, zo valt in de inleiding te lezen, is bedoeld als hulpmiddel voor ervaren ringers, ofschoon museum-

werkers en geschoolde veldornithologen er eveneens hun voordeel mee kunnen doen. De gids mikt op de serieuze ornitholoog (*'moderately conversant with basic skills of bird identification'*) en daarom zijn tal van zaken bekend verondersteld en wordt in de simpelste gevallen niet op soortherkenning ingegaan. De auteur heeft in zijn inleiding kosten nog moeite gespaard om de argeloze lezer ervan te overtuigen dat indien iets in de gids niet onmiddellijk duidelijk is hij zichzelf tot de categorie kneuzen kan rekenen. Sorry sukkel, voor jou is deze gids te ingewikkeld. Blijmoedig rankschikt referent zich onder het leger beginnelingen, tal van zaken in deze gids zijn niet te volgen. Ik begrijp alleen maar ongev eer wat ik me moet voorstellen bij de reeks 'Juv (3), Immature (5-7) en Adult (4-6)'. Een uitleg ontbreekt, of het moet het volstrekt idiote en onnavolgbare schema zijn in de introductie (zonder toelichting), dat bovendien alleen werd opgenomen omdat de winter op het Zuidelijk Halfrond samenvalt met de zomer hier (*'Ringers, of course, will be familiar with this code'*)! In de BTO gids nr 17 (steltlopers, Prater, Marchant & Vuorinen 1977) was de uitleg niet veel helderder, maar daar gebruikte men in de gids in elk geval begrijpelijke afkortingen voor de leeftijden. De keuze van opgenomen soorten is idioot (*'those which are likely to be caught'*), maar de auteur dekt zich in de inleiding al in tegen commentaar. Het opnemen van vier duikers, twee jagers (Grote en Kleine) en twee pijlstormvogels (Noordse en Kuhls *sic!*) is echter niet te verdedigen met de 'vangbaarheid'. *'Journals and books have been searched for relevant material'*, gezien de samenstelling van de literatuurlijst opnieuw een aardige manier om op te merken dat er buiten de Britse Eilanden niets zinvols gepubliceerd wordt. Het niet benutten van de uitgebreide Duitse literatuur devalueert dit gidsje echter enorm. De auteur *'gleaned information from experienced field workers'* en in het dankwoord treffen wij naast 58 Britse vriendjes alleen   n Belg (Paul Herroelen) en één Nederlander (G. de Kroon). Voor ervaring moet je kennelijk ook niet op het continent zijn. Uiteraard zijn er tal van aardige kenmerken uit de gids op te pikken, maar je leest je suf met die spartelende vogel in de hand! Tekeningen zijn niet bijzonder talrijk en het zijn bovendien tamelijk sullige schetsjes (ik heb nog nooit zulke rare dekveren op juveniele Roodkeelduikers gevonden). In gevallen waarin een plaatje alles in één klap zou verduidelijken moet je een stuk tekst doorworstelen. Iedereen die denkt dat hij een juveniele Zeekoet op leeftijd kan leren brengen, enkel en alleen dankzij de opmerking *'a variable number of greater-coverts retained, contrasting with blacker inner ones'* (een Duitse ontdekking, uiteraard geen bronvermelding) wens ik veel plezier met deze gids. Talrijke nuttige handkenmerken ontbreken bij de in totaal (slechts) 119 besproken soorten, zodat de borstklopperige vermelding van de auteur dat hij al sinds 1979 met dit werk doende is alleen tot de wat meewarige verzuchting kan leiden: misschien tijd om eens op cursus gaan bij een sukkel op het continent Mr Baker?

CJC